

ZASTĘPCA SZEFA
KANCELARII SEJMU

Adam Podgórski

6175-wp-173-56/15

Warszawa, dnia 12 marca 2015 r.

KANCELARIA Naczelnej Rady Adwokackiej
18. 03. 2015
wpłynęło
nr Łdż. 1037

Prezes

Naczelnej Rady Adwokackiej

Pan Andrzej Zwara

Szanowny Panie Prezesie,

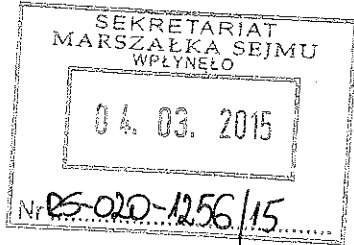
Z upoważnienia Marszałka Sejmu, uprzejmie przekazuję - w trybie art. 58 pkt 9 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2014 r. poz. 635 ze zm.) poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Krystyna Skowrońska), z prośbą o wyrażenie opinii.

Z poważaniem

Poselski Zespół
Strażaków

Warszawa, 4 marca 2015 r.

Pan
Radosław Sikorski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. oraz na podstawie art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy :

- o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej

Na podstawie art. 34 ust. 1 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy posel Krystynę Skowrońską.

Z poważaniem
Krystyna Skowrońska

USTAWA
z dnia 2015 r.
o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2009 r., Nr 178, poz. 1380) w art. 26:

1) w ust. 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a i 1 b w brzmieniu:

„1a) zasiłek chorobowy – dla osoby poszkodowanej, której niezdolność do pracy spowodowana została uszczerbkiem na zdrowiu doznany w związku z udziałem w działaniach ratowniczych lub ćwiczeniach;

1b) świadczenie rehabilitacyjne – dla osoby poszkodowanej, która po wyczerpaniu zasiłku chorobowego jest nadal niezdolna do pracy, a dalsze leczenie lub rehabilitacja lecznicza rokują odzyskanie zdolności do pracy;”;

2) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:

„3a. Zasiłki chorobowe i świadczenia rehabilitacyjne, o których mowa w ust. 1 pkt 1a i 1b, przysługują w wysokości kwot ustalanych na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, przy przyjęciu jako podstawy wymiaru świadczenia kwoty minimalnego wynagrodzenia ustalanego na podstawie odrębnych przepisów, i są wypłacane przez podmioty ponoszące koszty funkcjonowania jednostki ochrony przeciwpożarowej.

3b. Zasiłki chorobowe i świadczenia rehabilitacyjne, o których mowa w ust. 1 pkt 1a i 1b, przysługujące osobie poszkodowanej będącej członkiem jednostki ochrony przeciwpożarowej włączonej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, ustala i wypłaca właściwy komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 57, poz. 353, z 2012 r. poz. 908 oraz z 2013 r. poz. 1635.

UZASADNIENIE

Projektowana ustawa zmierza do usunięcia dysproporcji między uprawnieniami strażaków różnych formacji, a ponadto do zabezpieczenia społecznego strażaków nieposiadających żadnego tytułu ubezpieczenia społecznego, na wypadek powstania u nich niezdolności do pracy wywołanej uszczerbkiem na zdrowiu powstałym w związku z udziałem w działaniach ratowniczych lub w ćwiczeniach.

W obecnym stanie prawnym, ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, w art. 26 ust. 1, ogranicza uprawnienia strażaka jednostki ochrony przeciwpożarowej, a także członka ochotniczej straży pożarnej, który w związku z udziałem w działaniach ratowniczych lub ćwiczeniach doznał uszczerbku na zdrowiu lub poniósł szkodę w imieniu, jedynie do:

- jednorazowego odszkodowania w razie doznania stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu,
- renty z tytułu całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy,
- odszkodowania z tytułu szkody w mieniu.

Przywołany powyżej przepis nie przewiduje żadnych świadczeń dla strażaka jednostki ochrony przeciwpożarowej w przypadku powstania jego niezdolności do pracy wywołanej uszczerbkiem na zdrowiu powstałym w związku z jego udziałem w działaniach ratowniczych lub w ćwiczeniach. Obecne uregulowanie skutkuje mniej poważnymi skutkami w przypadku strażaków zatrudnionych w tym charakterze na podstawie umów o pracę lub też posiadających inny tytuł ubezpieczenia społecznego, na przykład z tytułu zatrudnienia lub prowadzenia własnej działalności gospodarczej. W przypadku jednak braku takiego tytułu, strażak jednostki ochrony przeciwpożarowej w okresie niezdolności do pracy nie uzyskuje obecnie żadnego świadczenia, z którego mógłby utrzymać siebie lub osoby dla siebie najbliższe, jednocześnie zaś nie może podjąć żadnego zatrudnienia, z uwagi na swoją niezdolność do pracy. Dla porównania, strażak Państwowej Straży Pożarnej, uczestniczący jednakowo w tych samych działaniach ratowniczych, który podobnie jak strażak-ochotnik odniósłby taki uszczerbek, przez cały okres choroby lub niezdolności do służby zachowałby uprawnienie do uposażenia w pełnej wysokości. Różnica pomiędzy dotychczasowym, a projektowanym stanem prawnym wyraża się w rozszerzeniu uprawnień przysługujących strażakom jednostek ochrony przeciwpożarowej o prawo do zasiłku chorobowego oraz świadczenia rehabilitacyjnego. Ponieważ oba te uprawnienia nie były dotąd przewidziane, konieczne jest odwołanie się do konstrukcji prawnej tych świadczeń unormowanej w przepisach o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Wysokość świadczeń z tytułu zasiłku chorobowego oraz świadczenia rehabilitacyjnego, na gruncie przepisów o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, ustalana jest w oparciu o podstawę wymiaru, przyjmowaną na zasadach określonych w tych przepisach. W przypadku strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej, niejednokrotnie nie posiadają oni tytułu ubezpieczenia społecznego pozwalającego ustalić podstawę wymiaru zasiłku chorobowego oraz świadczenia

rehabilitacyjnego. Stąd też w projektowanej ustawie konieczne jest autonomiczne ustalenie podstawy wymiaru świadczenia. W przedkładanym projekcie, za podstawę taką przyjęto kwotę minimalnego wynagrodzenia, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów.

Celem zachowania konsekwencji w modelu ustalania i wypłacania zasiłków chorobowych i świadczeń rehabilitacyjnych, w porównaniu do modelu ustalania i wypłacania pozostałych, obecnie przewidzianych świadczeń, przyjęto, iż będą one wypłacane przez podmioty ponoszące koszty funkcjonowania jednostki ochrony przeciwpożarowej, jednakże w przypadku świadczeń przysługującej osobie poszkodowanej będącej członkiem jednostki ochrony przeciwpożarowej włączonej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, świadczenia te będą ustalone i wypłacane przez właściwego komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej.

Jednocześnie zachowuje się istniejącą zasadę, iż w razie zbiegu tytułów uprawnień przewidzianych ustawą, w tym również do zasiłku chorobowego oraz świadczenia rehabilitacyjnego, osobie poszkodowanej przyznaje się tylko jedno świadczenie, według jej wyboru.

W zakresie przewidywanych skutków społecznych, gospodarczych, finansowych i prawnych projektowanej zmiany stanu prawnego, w pierwszym rzędzie wskazania wymaga zatarcie poczucia społecznej niesprawiedliwości wynikającej z różnicowania uprawnień strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej, w tym strażaków-ochotników oraz strażaków Państwowej Straży Pożarnej, podczas gdy najczęściej biorą oni wspólnie udział w działaniach ratowniczych oraz narażeni są na jednakowe niebezpieczeństwo odniesienia uszczerbku na zdrowiu w ich trakcie. Dodatkowym atutem jest usunięcie barier powstrzymujących osoby uczące się lub bezrobotne przed członkostwem w jednostkach ochrony przeciwpożarowej, a w szczególności w ochotniczej straży pożarnej, związane z ich obawami co do ich zabezpieczenia społecznego, gdyby w następstwie urazu odniesionego w związku z działaniami ratowniczymi pozbawieni zostali możliwości zarobkowania lub poszukiwania zatrudnienia.

Odnosnie przewidywanych skutków finansowych, wprowadzenie projektowanych zmian spowoduje zwiększenie wydatków na zabezpieczenie społeczne strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej. Brak jest jednak obecnie danych pozwalających precyzyjnie określić wysokość tego wzrostu. Z uwagi na brak takich statystyk, nie sposób ustalić, jaki procent strażaków w czasie prowadzenia działań ratowniczych lub ćwiczeń nie posiada żadnego tytułu ubezpieczenia społecznego, a ponadto jaki procent osób poszkodowanych z tytułu niezdolności do pracy zachowa dotychczasowe wynagrodzenie lub otrzyma zasiłek chorobowy i w jakiej wysokości. Istniejące dane pozwalają jednak oszacować maksymalną wysokość środków niezbędną na ten cel.

Zgodnie z danymi podanymi w Biuletynie Informacyjnym Państwowej Straży Pożarnej dokonano zestawienia liczb poszkodowanych strażaków członków OSP w wypadkach podczas działań i ćwiczeń w poszczególnych latach od roku 2005 do roku 2013. Z zestawienia wynika, że liczba strażaków członków OSP którzy ulegli wypadkom z powodu których nastąpił okres niezdolności do pracy wynosiła średniorocznie 162 osoby. Przy czym

wypadkom zakwalifikowanym jako ciężkie uległo średniorocznie - 2 członów OSP oraz 158 wypadkom zakwalifikowanym jako lekkie.

Przyjmując założenie najbardziej niekorzystne z punktu widzenia ewentualnie ponoszonych wydatków przyjęto, że żaden ze strażaków członków OSP, którzy ulegli wypadkom nie posiada tytułu do ubezpieczenia społecznego oraz nie zachowuje za czas niezdolności do pracy wynagrodzenia. Ponadto przyjęto również założenia, że:

- w przypadku wypadków wskazanych jako ciężkie - maksymalny okres przysługujący strażakowi członkowi OSP do pobierania zasiłku chorobowego (182 dni) oraz świadczenia rehabilitacyjnego do 12 miesięcy (365 dni, w tym przez 90 dni płatne 90 % podstawy wymiaru zasiłku chorobowego oraz 275 dni płatne 75 % postawy wymiaru zasiłku chorobowego) ;
- w przypadku wypadków wskazanych jako lekkie - maksymalny okres przysługujący strażakowi członkowi OSP do pobierania rekompensaty pieniężnej wynosi 7 dni;
- do wyliczenia stawki dziennej rekompensaty przyjęto $1/30$ najniższego wynagrodzenia ($1750/30 = 58,33$ zł.) określonego od dnia 1 stycznia 2015 r.

$$158 \times 7 \text{ dni} = 1106 \times 58,33 \text{ zł} = \mathbf{64,512,98 \text{ zł}}$$

$$2 \times 182 \times 58,33 \text{ zł} = 21\,232,12 \text{ zł}$$

$$2 \times 90 \times 52,50 \text{ (90\% stawki dziennej obliczonej dla zasiłku chorobowego)} = \mathbf{9\,450 \text{ zł}}$$

$$2 \times 275 \times 43,70 \text{ (75\% stawki dziennej obliczonej dla zasiłku chorobowego)} = \mathbf{24\,035 \text{ zł}}$$

Ogółem wysokość środków dla strażaka któremu przyznano zasiłek chorobowy i świadczenie rehabilitacyjne będzie wynosiła ok. **27 358 zł** bez waloryzacji właściwej dla świadczenia rehabilitacyjnego.

Przyjmując powyższe założenia należy wskazać, że wysokość środków przewidywana na ten cel wynosi ok 120 tys. zł w skali roku.

Z uwagi na istniejącą infrastrukturę oraz zaplecze kadrowe, wprowadzenie projektowanych zmian nie spowoduje powstania znaczących kosztów obsługi ustalania i wypłacania przedmiotowych świadczeń.

W zakresie przewidywanych skutków prawnych, wprowadzenie projektowanej ustawy spowoduje konieczność przyjęcia nowego rozporządzenia wykonawczego w miejsce rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 grudnia 2003 r., w sprawie przyznawania świadczeń odszkodowawczych strażakom jednostek ochrony przeciwpożarowej i członkom ochotniczej straży pożarnej z tytułu uszczerbku na zdrowiu albo szkody w mieniu, a w przypadku ich śmierci przyznawania odszkodowań członkom ich rodzin.

Projekt ustawy przewiduje, iż świadczenia przysługujące osobom poszkodowanym tytułem zasiłku chorobowego oraz świadczenia rehabilitacyjnego, wypłacane będą przez podmioty ponoszące koszty funkcjonowania jednostki ochrony przeciwpożarowej, za

wyjątkiem świadczeń przysługujących osobie poszkodowanej będącej członkiem jednostki ochrony przeciwpożarowej włączonej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, dla których świadczenia te będą wypłacane przez właściwego komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej. W konsekwencji, projekt ustawy finansowany będzie z budżetu jednostek samorządu terytorialnego ponoszących dotychczas koszty funkcjonowania danej jednostki ochrony przeciwpożarowej, jak również ze środków pozostających do dyspozycji Ministra Spraw Wewnętrznych, na cele funkcjonowania Państwowej Straży Pożarnej.

Projekt ustawy wiąże się z koniecznością zmiany delegacji przewidzianej w art. 26 ust. 9 ustawy o ochronie przeciwpożarowej oraz określenia, w drodze rozporządzenia, trybu przyznawania wszystkich świadczeń przewidzianych ustawą, w tym wprowadzanych projektem ustawy, z uwzględnieniem rodzaju dokumentów stanowiących podstawę do wszczęcia, prowadzenia i zakończenia postępowania, treści orzeczenia kończącego postępowanie oraz trybu odwoławczego.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie był poddany konsultacjom, o których mowa w art. 34 ust. 3 Regulaminu Sejmu RP.